

С Т А Н О В И Щ Е

от доц. д-р Ана Владимирова Джумалиева, ЮЗУ „Неофит Рилски“

член на Нучното жури

на Милен Руменов Ангелов - докторант

В ЮГОЗАПАДЕН УНИВЕРСИТЕТ „НЕОФИТ РИЛСКИ“

ПРАВНО-ИСТОРИЧЕСКИ ФАКУЛТЕТ,

катедра „Гражданскоправни науки“

Докторска програма „Гражданско и семейно право“,

профессионално направление 3.6.Право,

в научна област 3.Социални, стопански и правни науки,

на тема:

“Ред за пътуване на дете в чужбина и последици от неспазването му”

Със Заповед на Ректора на Югозападен Университет „Неофит Рилски“ съм определена за член на Научното жури за защита на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен "доктор" на **Милен Руменов Ангелов** - по професионално направление 3.6. „Право“, докторска програма „Гражданско и семейно право“.

Обща характеристика на дисертационния труд

Представеният дисертационен труд е в обем от 236 страници, включващи съдържанието, пет отделно обособени глави, използваната литература и приложения към изследването. Използваната литература обхваща 112 заглавия, от които 60 са на български език, и 52 са чуждестранни заглавия - основно немски и английски език. Бележките под линия са 186.

В структурно отношение изследването се състои от увод, изложение включващо пет глави с обособени в тях параграфи, точки и подточки, и заключение.

Изследването в настоящия дисертационния труд е насочено върху условията и реда за пътуване на дете в чужбина и в частност до какви последици води неспазването на утвърдения ред. В анализа е акцентирано върху случаите, при които дете може да пътува с един от родителите си в чужбина и най-вече на случаите, когато детето е неправомерно изведено, респективно задържано в чужбина от родител. Проследено е историческото развитие на семейните отношения, тяхната правна уредба по време на действие на семейните закони.

В изследването се проследяват способите за пътуване на дете в чужбина в българското право, успоредно с изследването му се прави и паралелен сравнителноправен анализ и със съвременното право на Европейския съюз и с Международното частно право. Прави се паралел със законодателствата на някои европейски държави като Федерална Република Германия и Обединеното кралство Великобритания. Посочват се добрите практики, въведени в европейската и световна правна доктрина. Изследват се механизмите за ограничаване злоупотребата с право от страна на родител, спрямо детето в държави като Съединените американски щати и Канада. Извеждат се на преден плат добрите практики, въведени и чуждите законодателства и се правят предложения за подобряване на националното ни законодателство.

В научното изследване, авторът е направил опит за цялостен и задълбочен анализ на защита правата на детето при пътуване в чужбина. За постигането на тази цел са направени следните анализи:

1. Анализ на историческото развитие на семейното законодателство.
2. Упражняването на родителски права и задължения по начин по който да бъдат защитени интересите на детето.
2. Анализ на процеса по даване на съгласие за пътуване от другия родител.

3. Анализ на съдебната процедура, когато не е предоставено съгласие и задължението на съда да охрани „висия интерес на детето“.

4. С какви способи разполага родителя, лишен от контакта си с детето, за да върне детето в държавата, където е обичайното му местопребиваване.

5. Анализ на правото на Европейския съюз, Международното частно право и Международното публично право в областта на предотвратяване неправомерното извеждане на дете в чужбина.

Първа глава „Родителски права и задължения“ има 4 параграфа. В тази част от изложението са изследвани следните въпроси: Родителските права и задължения при старата законодателна уредба от Закона за лицата и семейството до Семейния кодекс от 1985 г.; Възникването на института, регламентиращ правата и задълженията на родителите; Правата и задълженията, засягащи личността на децата.; Родителските права и задължения според действащото законодателство в Република България.; Конституционно определените права на децата.; Упражняването на родителски права.; Местоживеещето на детето при упражняването на родителски права.; Упражняване на родителски права при разделно живееене на родителите и упражняване на родителски права при развод или фактическа раздяла на родителите

Глава втора „Същност и характеристика на съгласието за пътуване на дете в чужбина“ е структурирана в три параграфа. В тази глава се анализират предпоставките, които следва да са налице, за да може едно дете свободно да напусне пределите на държавата. Изведени са няколко основни положения на възможностите дете да пътува зад граница. Изследвани са необходимите елементи и формата на даденото съгласие за пътуването на дете в чужбина.

Глава трета „Решаване на спора при липса на съгласие за пътуване на дете в чужбина“ е обособена в четири параграфа. Тази част от

дисертационния труд е с подчертана практическа насоченост. Разгледани са съдебните процедури за искане на разрешение за пътуване на дете в чужбина. Анализирана е съдебната практика на ВКС и ВАС.

Глава четвърта е озаглавена „Зашита на интересите на детето и на другия родител по българското законодателство, при неспазване на реда за пътуване в чужбина. Съдържа три параграфа. Посочен е механизма за защита при липса на съгласие от родите за пътуване на дете в чужбина.

Глава пета „Основни правни средства за защита при неправомерно извеждане на дете в чужбина съгласно правото на ЕС“. Тази част от изложението включва пет параграфа. Като недостатък в тази част от изложението би могло да се посочи, че изследваните проблеми на са прецизираны и твърде непоследователно е изследвана проблематиката. С оглед облекчение на читателите на това изследване би следвало тази глава да има друго наименование, защото в тази част са разгледани не само източници на правото на ЕС, но и международни актове и КМЧП, който е вътрешноправен акт.

Научни приноси

Намирам представения дисертационен труд, че съдържа научни и научно-приложни резултати, които отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и Правилника за прилагане на ЗРАСРБ.

Заключение

Представеният за защита дисертационен труд съдържа научни резултати, представляващи принос в правната наука и отговаря на изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България, поради което на основание чл. 10, ал. 1 от ЗРАСРБ давам **положително становище** и предлагам да бъде присъдена образователната и научна степен „**доктор**“ по професионално

направление „3.6 Право“, научна специалност „Гражданско и семейно право“ на **Милен Руменов Ангелов**.

София,

Член на научното журн:

26 август 2020 г.

Доц. д-р Ана Джумалиева